

САНА ОЛОХ

Советской Союз үлэһиттэрэ! Уопсай дьыалаага хас биирди-бит үрүк көдүүстээх үлэтинэн, чопчу кылаатынан социалистической Ийэ дайду бары өттүнэн сайдыытын түргэтэ-тиэбин, 1987 сыл былааннаах соруахтарын ситиһиэлээхтик толоруобун!

Производство бастыһынарбыгар уонна новатордарыгар чиэс уонна албан аам!

(ССКП КК Октябрьдаабы ыгырылыарыттан).

Х а н ы а т
1931 сыл элтынньы
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА
№128 (6576). 1987 сыл. Алтынньы 22 күнэ.
ЧЭППИЭР. Сыната
3 харчы.

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Мэчирхот ыһдарыгар общественнай сүөһүнү ин-инта, инниттэн бородууксуйаны ылыны уонна со-ротуопкалаанын элбэтиги социалистической нуо-талааныга үрдүн көрдөрүүлэри ситиһиттэрин ин-нэ оройуоннаагы Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар.

СОВХОЗТАРТАН

«Мугудай» совхоз (директор Сергеев С. И., парт-ном секретара Ноен Н. Р., профком председателэ Осомешинова В. Г.).

ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Толоон отделениета (управляющий Ноговицын С. С., партийнай тэриэтэ секретара Решетников П. Н., сельсовет исполкомун председателэ Протодья-конова Е. Н.).

Төлөй отделениета (управляющий Ноговицын А. Т., партийнай тэриэтэ секретара Синцев С. Е., сель-совет исполкомун председателэ Пермяков Н. Д.).

Чыапсара отделениета (управляющий Попов П. П., партийнай тэриэтэ секретара Решетников П. Н., сельсовет исполкомун председателэ Протодьяконова Е. Н.).

ЫАННЫК ФЕРМАЛАРТАН

«Аартык» ферма коллектива (Одьулуун, старшай А. Н. Парфенов) — хас биирди фуражнай ыһаыттан 1013 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 105,7 бырыһыан толорбутун инн.

«Кустун» ферма коллектива (Толоон, старшай А. И. Федорова) — фуражнай ыһаыттан 1013 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 106,6 бырыһыан толорбутун инн.

Мара ферматын коллектива (Чакыр, старшай М. Т. Старостина) — хас биирди фуражнай ыһаыттан 985 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 113,3 бырыһыан толорбутун инн.

ЫАННЫК СЫТТАРТАН

Захаров Владимир Миронович (Төлөй) — хас биир-ди фуражнай ыһаыттан 2061 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 137,4 бырыһыан толорбутун инн.

Шеломов Тамара Ивановна (Толоон) — фуражнай ыһаыттан 1489 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 124,0 бырыһыан толорбутун инн.

Рязанская Татьяна Васильевна (Одьулуун) — фу-ражнай ыһаыттан 1516 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 143,6 бырыһыан толорбутун инн.

Собаккин Егор Гаврильевич (Соловьев) — хас биир-ди фуражнай ыһаыттан 1449 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 163,4 бырыһыан толорбутун инн.

Парфенов Алексей Николаевич (Одьулуун) — хас биирди фуражнай ыһаыттан 1354 килограмм үтү ыһа эбэһээтэлиһитэтин 117,8 бырыһыан то-лорбутун инн.

ФЕРМАЛАР БОСТУУКТАРЫТТАН

Гоголев Илья Ильич (Толоон) — бостууктааһыны үчүгэйдик тэрийэн «Маяк» фермата эбэһээтэлиһитэтин 116,7 бырыһыан толорбутун инн.

Лавров Яков Иванович (Одьулуун) — бостууктаа-һыны үчүгэйдик тэрийэн «Аартык» фермата эбэ-һээтэлиһитэтин 105,7 бырыһыан толорбутун инн.

Соловьев Афанасий Абрамович (Толоон) — бос-тууктааһыны үчүгэйдик тэрийэн «Кустун» фермата эбэһээтэлиһитэтин 106,6 бырыһыан толорбутун инн.

НЬИРЭН КӨРӨӨЧҮЛЭРТЭН

Попова Любовь Викторовна (Болотоно) — ньирэйд-рин энчиреппэккэ интэн хас биирдиһэри ортотунан 102 килограмм төлөһүнүтүн инн.

Смирникова Анна Васильевна (Төлөй) — ньирэйд-рин энчиреппэккэ интэн хас биирдиһэри 91,4 килограмм төлөһүнүтүн инн.

ҮҮТ ТАҔАР АВТОМАШИНАЛАР ВОДИТЕЛЭРИТТЭН

Синцев Петр Михайлович (Маралайы) — 15496 тонна-километрдаах үлэни онорон былаанын үс бүт-төн ордугунан куоһарбытын, отделениета үтү тут-тармыга эбэһээтэлиһитэтин толорбутун инн.

Осоев Василий Петрович (Чыапсара) — 7799 тонна-километрдаах үлэни онорон былаанын 194,9 бырыһыан аһарбытын, Чыапсара уонна То-лоон отделениелара үтү туттарыга эбэһээтэли-һитэтин толорбуттарын инн.

ССРС Верховный Советын сессиятыгар

МОСКВА. (ССТА). Алтынньы 19 күнүтэр Кремль Улахан дыба-рыһаытар ССРС уон бириэс ыгырылыах Верховный Советын ах-сыс сессията үлэтин са-балаата. Сарсыарда 10 чааска Союз Советын уонна Национальностар Советтарын холбохун-таах мунньахтара аһы-лынна.

Депутаттар уонна ыал-дьыттар таһаарыстары Горбачев М. С., Алиев Г. А., Воронников В. И., Громико А. А., Зайков Л. Н., Лигачев Е. К., Никитин В. П., Рыжков Н. И., Слюшников Н. Н., Соломенцев М. С., Чеб-риков В. М., Шеварднад-зе Э. А., Щербинский В. В., Яковлев А. Н., Де-мичев П. Н., Долгих В. И., Ельцин Б. Н., Соло-вьев Ю. Ф., Талызин Н. В., Язов Д. Т., Бирюко-ва А. П., Добрынин А. Ф., Лукьянов А. И., Мед-ведев В. А., Разумов-ский Г. П., Капитонов И. В. ытыс тыаһынан кө-рүстүлэр.

Сессия күннээҕи ба-бвэскэтигэр бигэртэтилинэ. Онно 1988 сылга дайду былаанын уонна бюджет-тин тустарынан, ССРС Верховный Советын Пре-зидиумун Ыйаахтарын бигэргэтии туһунан бол-дуурустар киллэрилин-никтэр.

1988 сылга ССРС эконо-мической уонна социальнай сайдыытын Государствен-най былаанын уонна 1987 сыллаагы былааны толоруу хаамыытын ту-һунан дакылааты ССРС Министрдарын Советын Председатели бастагы солбуйааччы, ССРС Гос-планын председателэ де-путат Талызин Н. В. онордо.

ССРС экономической уонна социальнай сай-дыытын Государственной былаана, дьэ дакылаач-чыт улахан Событие — Улуу Октябрьскай со-циалистической револю-ция 70 сыла туолуон ин-нинэ көрүлэр. Ыһити дайдубуттар ССКП КК муус устардаагы (1985 с.) Пленумун кэнниттэн тэнийбит уларыта тутуу Улуу Октябрь идеалла-рын утумнаахтык олоххо киллэриннэн буолла. Партия XXVII съездин, ССКП КК төхсүннүтала-бы уонна бас ыһынаагы (1987 с.) Пленумунарын докумуоннарыгар түмүл-лөн көрдөрүлүбүт инни биэр илэмм концепцията олоххо дьаныардаахтык киллэриллэр. Ыһити об-щественност олохун бары уобаластарыгар уонна туох ханнын иннинэ бы-һаарылыах эйгэсэ — эно-номикага бэдэн соруута-ры практическойдык бы-һаарыга сүгүнэн үлэ-мытыллар.

Ыйылгы дьыл былаан-

Кыһыл площадьта Кремль уонна Покровская собор көстүүтэ. В. Кошовой фототи. ССТА фотехрониката.

нарын толоруу хаамыы-та дайду экономиката сүһүннэн бэлиэтэммит көрдөрүүлэргэ сөл түбэ-һиннэрен сайдан илэрин көрдөрөр. Пятилетка ин-ни бастагы сылларын сүрүн көрдөрүүлэрэ уоп-сайынан толорулуохта-ра дьин күтүөххэ сөл. Промышленная произ-водство үтүгүтэ икки сылга 8,9 бырыһыанга, тыа хаһаайыстыбатыгар 10 бырыһыан көрүгүтэр тэҥнэһэ. Социальнай эйгэ объектары уонна бастатан туран, олоор дьыллэри тутууну түргэ-тэтии линията дьаныар-даахтын ымыттар. Со-циальной эйгэ материаль-най-технической базатын үөскэтигэ капиталнай уугулар икки сылга 95 миллиард солкуобай кө-рүгүтэр тэҥнэһэхтэрэ, ити 5 сыллаах соруах-таагар 11 миллиард солкуобайынан ылбах. Бу 5 сыллаах былааны таһынан 15 мөлүүнөтөн тахса квадратнай метр исптээх олоор дьыллэри үлэри киллэрэр ыһаы биэрэбэ.

Кэлэр сыл дьин ба-лиэтэни дакылаанка, общественнай производ-ство көдүүбүн үрдэти-гэ улахан тэсталаах буолуога. Ыйылгы сыл былааннарыгар ситиһил-лэбит үтүгү националь-най дохуонка 4,3 быры-һыанга, промышлен-ность бородууксуйатыгар — 4,5 бырыһыанга, тыа хаһаайыстыбатын боро-дууксуйатыгар — 3,4 быры-һыанга тэҥнэһэ. Об-щественнай үлэ онорум-туота 4,2 бырыһыанга үрдүө. Экономической сайдыы интензивнай фактордара ордун толо-ру туһаныллыахтара.

1988 сыллаагы бы-лааны ырытан онорорго ураты болгомото көрүөт ха-һаайыстыбатын ба-

ры салаалара эриэ-дэхси-тик үлэлэһиннэрин дьо-һуннаах усулуобуйатын быһыытынан экономика-ны дьүөрэлээһингэ ту-һаайылына 1988 сыл төхсүннү 1 күнүттэн Государственной пред-приятие (холбохун) ту-һунан ССРС Сокуона туттууга киллэриллэнэ хаһаайыһынааһын саҥа механизм көдүүстэх-тик үлэлэһиннэн дьоһун-наах принципиальной факторуна буолуога. Предпритиелар үлэлэ-ригэр ол хаачыстыба өт-түнэн албас саҥа усу-луобуйалары үөскэтибэ. Толоруу хаһаайыстыба-най ахсаан дьин чакчы олохтоһуога. Кэлэр сыл-га үтүс предпритиелар толоруу хаһаайыстыба-най ахсаан уонна бэйэни үбүлэни-принциптарынан үлэлэһингэ кизг кээ-мэйдээхтик киллэри-лэхтэрэ. Киһилэр про-мышленной бородууксу-йа 60-тан тахса быры-һыанын онорон таһа-рыахтара.

1988 сыл былаанын дьоһуннаах уратытынан социальнай болууруста-ры, бастатан туран, со-циальной эйгэ материаль-най базатын сайынна-рынын түргэтэтиллибит тэтиһинэн быһаарар ды-һааллары пятилеткага кө-рүлүбүттээбэр ордун кизг кээмэйдээхтик олох-хо киллэрин буолуога. Национальнай дохуот бү-түнүгүтүн бизс тэммэт түөрдэ иһилиһиннэ иса-дыйытын толорууга ту-һаайылыаба.

Нэһилиһиннэ биирди киһитигэр дьиннээх до-хуоттар 1988 сылга 2,7 бырыһыанынан үүнүөх-тэрэ, ол 5 сыллаах бы-лаанын сөл түбөһөр. Ра-бочайдар уонна сулууспа-лаахтар ыһааһы орто хамаастара 206,8 солку-байга тиктибэ, колхоз-

таахтар общественнай ха-һаайыстыбага үлэлэрин орто төлөбүрө 172,4 сол-куобайга дьэри үүнүө. 128,9 мөлүүнөк квадрат-най метр уопсай иһинээх олоор дьыллэр тутулуох-тара. Көрүлүбүт кээмэй-дэр барыллаан 11,5 мөлү-үүн киһи олоор усулу-буйатын тупсарар ыһаы биэрэхтэрэ.

Данылаанка промыш-ленность салааларын тех-нической таһынарына үр-дэтин, производственной комплекстары сайынна-рыны, научнай-технической прогресы түргэтэтии про-блемалара сийилин сыр-датылыһылар.

1988 сыллаагы бытаан бары союзнай республика-лар уонна экономической оройуоннар экономическай уонна социальной салгы сайдыыларын көрөр. Ва-ры союзнай республика-ларга национальнай до-хуот уонна промышленнай производство үүнүүлэри-тэтиһэ бизс сыллаах бы-лаан таһымнаан эбэтэр онтон үрдүктүн көрүлүл-лэр.

Депутаттар ССРС Үбүн министр депутат Гостен В. И. данылаатын иһит-тилэр. ССРС Верховный Советын көрүүтүгэр ССРС Государственной бюджета дохуоттарыгар уонна оло-куоттарыгар 443,5 мил-лиард солкуобай суума-лаах киллэрилинэ. Ха-һаайыһынааһын саҥа ус-луобуйаларыгар ресурса-лар, предпритиелар ту-һааларыгар үлэриллэллэр. Киһилэр дьайыла-рылар производствен-най уонна социальной сай-дыыны бөлөлөрө үбүлэни-лэригэр ананан 100-тан та-хса миллиард солкуобай хаалларылар.

Председателлэр ССРС Министрдарын Со-ветын Председатели сол-буйааччы, ССРС Минис-трдарын Советын өтүк-энергетическай компле-на бюрократ председател В. Е. Щербинага. ССРС чэпчэки промышленноһын министр В. Г. Клебенка депутаттар запарастарын ааҕан иһитиннэрлэ.

Ити кэнниттэн палата-лар тус-туспа мунньаха-рыгар тил эттилэр саҥа-ланылар.

МОСКВА. (ССТА). ССРС Верховный Со-ветын депутаттара палата-лар тус-туспа мунньах-тарыгар дайду 1988 сыл-га сайдыытын Государ-ственной былаанын туһу-нан, Ыйылгы сыл бы-лааннара туолан иһилэ-рич туһунан, 1988 сылга ССРС Государственной бюджеатын туһунан уон-на 1988 сыллаагы бюд-жеты толоруу туһунан болуурустары эрдэ са-баламмыт дьүүлэһини салаастылар.

Тыл эһит дьон кэлэр сыллаагы былаан уонна (Бүтүүтүн 3-с стр. көр).

СУОЛУ КӨРДӨӨҮН БЭЛИЭТИНЭН

Нытаанах комсомольскай тэрийлэтэнигэр эппиэти көрдүүр итэстэр, дьигэр, ити эрэ буолбатахтар. Ону бюро үөрэтэн көрөрө наада. Оттон мунууһаах кыллариллабын этиннэр олоххо кыллариллыларын дьаһаллар былааннарын өргөстөн үлэи субу күнтэн саалыааха.

М. МАКАРОВ,
ЫБСЛКС райкомун тэрийэр отделын сэбиэ-дисайы.

дубут көрдөбүлгө эппиэт тазабат. Баар олорор дьиз уопсай ахсаанын түөрүгүмкыт үбэ биирдишлээс мал бас биллиилэригэр баар, уопсай дьизэлэр ахсаанына азыпах, Аһаҕы тыы тиинтэх, олорорго толору усулуобуйалаа кинимэммит отуктаах газгаах, ийигэр туалеттаах ити-тыныны уулаах олорор дьизэлэр суохтар эбэттөр итээс хааччыллыйлаахтар. Дьизэлэр, маусуона 65 бырыһыаннара эргэ буолан, туһаныллар туркука молдох. Олорор усулуобуйаны түспэрин 2000 сылга диэри ситэриллэригэр түһүлүмкыт кээдэ программа олоххо киирдирилэр. Бидиги сон хостар, тарылталар коммунальнай толору хааччылыылаах дьизэлэри тутууга ураты болдомтоно ууруохтаахтар. Маһы таһа атын социальнай-культурнай объектары тутууга болдомто улаатар. Бу пятакеткава маһы таһастыр комбинат, райпо, требовество, «Агропромстрой» МПМК детсадтары тутууну былааннымылар.

Уһэниттэри үлэниити уонна олорор усулуобуйанын хааччылыыга промьюннуур - техническэй предприятие (РТП) уруута «Сельхозтехника» утуһнаахтык үлэлиир. Маһа акси өтөлөгкө устата 50 миэстэлээх детсад 18 квартираллаах олорор дьиз, 33 массинапарга, гараж, 648 кв. метр мөһүнээх хотон механизациялыи техническэй нэрүүсмада, спорттаал таастартутулуунулар. Бары би

